ČASOPIS O ŽIVLJENJU V DOMU
LETNIK 11
MAREC – 2020

LE ENO JE POTREBNO

Postni čas

Vsako leto se vrača postni čas, štiridesetdnevna duhovna priprava na obhajanje velikonočnih dogodkov. Post začnemo s starodavnim obredom polaganja pepela na glavo kot znamenje ponižnosti in sprejemanja svoje omejenosti, tudi časovne, življenjske. Pepel je sad ognja, ki je gorel, simbol očiščenja. „Spreobrni se in veruj evangeliju!"

'Pomni človek, da si prah in da se v prah povrneš!" Vse postane pepel. Moja hiša, moja obleka, oprava in denar, travnik in gozd. Pes, ki me spremlja in žival v hlevu. Roka, s katero pišem, in beroče oko in vse moje telo. Ljudje, ki sem jih ljubil, ljudje, ki sem jih sovražil in ljudje, ki sem se jih bal. Kar se mi je na zemlji zdelo veliko in majhno in zaničljivo, vse je pepel, vse… Pepeljenje nas torej po eni strani spominja na smrt, na drugi strani pa spodbuja k življenju z Bogom.
Post ima kot cilj izprazniti naše srce, da ga potem lahko napolnim z važnejšim. Potrebno je čiščenje duše, da strmimo za veličino, veličino za katero smo bili ustvarjen od Boga.

Gospod, včasih se mi zgodi, da ti kdaj tudi takole govorim:

„Gospod, saj bi prav rad služil, vendar le po urah. Rad bi hodil za teboj, vendar ne zmeraj. Rad bi sprejel tvoj križ, vendar ne pretežkega. Rad bi kaj žrtvovat, vendar ne sebe. Rad bi ljubil, vendar ne preveč. Rad bi

začel, vendar šele jutri. Gospod, ne nehaš me nadlegovati, tvoja usta še vedno sprašujejo: "Boš začel danes?" Gospod, pomagaj mi v tem postnem času, da se ti bom znal popolnoma darovati in da s teboj ne bom trgoval."

Amicus Dei

SVETNIKI – BOŽJI PRIJATELJI

Sv. Rupert

Goduje: 27. marca.

Rodil se je v 7. stoletju v Wormsu,
umrl pa 27. marca okoli leta 718 v Salzburgu v Avstriji.

Družina: Bil je iz grofovske družine Robertincev, ki naj bi bili v sorodu s frankovskimi kralji.
Zavetnik: dežele in nadškofije Salzburg, Koroške, rudnikov soli, solinarjev, psov; priporočajo se mu tudi kot priprošnjiku zoper šen in otroške krče.
Upodobitve: Vedno ga upodabljajo kot škofa v različnih prizorih: Rupert krsti vojvoda Teodoja, Rupert z milostno podobo iz Altöttinga v roki, Rupert skupaj z Virgilom, Rupert krščuje pogane. Velikokrat ima ob sebi ali drži v rokah tudi solinarsko vedro.

Bil je frankovskega rodu, učenec irskih misijonarjev in je postal škof v Wormsu. Bavarski vojvoda Teodor ga je povabil v svojo deželo oznanjat evangelij. Z veliko častjo ga je sprejel leta 697 v Regensburgu in mu dovolil, naj si sam izbere kraj zase in za tovariše. Rupert je prehodil bavarsko deželo in se ustavil blizu razvalin rimskega mesta Juvanuma, današnjega Salzburga. Vojvoda je sam prišel tja in mu podaril mesto in okolico.

Rupert je najprej iztrebil z gozdovi zarasli kraj in sezidal cerkev v čast sv. Petru. Poleg je postavil samostan za tovariše, sam pa je, kakor pripovedujejo, stanoval v neki votlini. Ker mu je manjkalo pomočnikov, je odšel v svojo domovino ob Renu in si izbral novih dvanajst zglednih

mož za samostan; ti so nato vodili še druge samostane. Dva od teh (Hunialda in Gislarja) časti Cerkev med svetniki. Od sorodnikov svoje grofovske družine Robertincev - bila je najbrž v sorodu s frankovskimi kralji - mu je prišla na pomoč nečakinja Erentruda, ki je vodila ženski samostan Nonnberg v Salzburgu in si prav tako pridobila svetniško čast. Zunaj Salzburga je meniška družba imela oporo ob Wallerskem jezeru, Rupertovi prvi postojanki na Salzburškem. Na jugu je ustanovil še samostan v Bischofshofnu (Pongau) in cerkev sv. Maksimilijana. Menihi so obiskovali vse kraje, kjer je bilo treba ljudem duhovno in gmotno pomagati. Da ni zunanja prizadevnost prešla v preveč človeške napore, je sv. Rupert tu in tam odšel v samoto in si tu poživil duha v molitvi in telesni pokori.

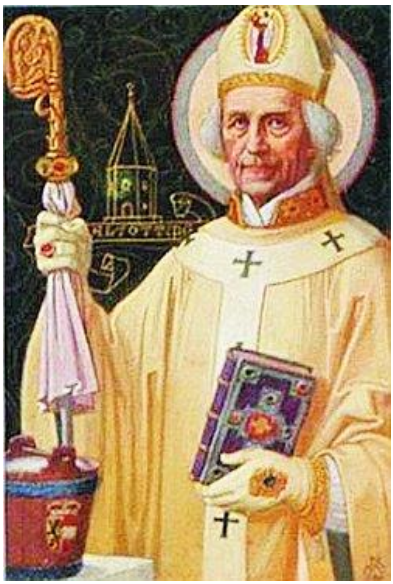

Sv. Rupert je učakal visoko starost. Rodil se je okoli leta 620 in umrl na veliko noč leta 717. Goduje 27. marca. Za svetnika so ga imeli že za življenja, njegov škofovski naslednik Virgil, Irec po rodu, pa je njemu na čast sezidal stolnico in vanjo prenesel svetnikov grob.

Češčenje sv. Ruperta se je razširilo tudi med Slovenci. Svetnik ima v naših krajih več cerkva, dasi med Slovenci ni misijonaril. Njegovo češčenje izvira od tod, ker je segala oblast salzburške nadškofije do reke Drave in je tudi južno od nje imela veliko posestev.

Sveti Rupert, škof

Čeprav sam ni bil Irec, temveč Frank, je bil sveti Rupert z vsem srcem in vso gorečnostjo vnet zagovornik irske misijonske metode, ki je krščanstvo približevala ljudem na nevsiljiv, prijazen način. Misijonska središča so bili samostani, kjer je prevladovala evangeljska preprostost, spokornost in osebno uboštvo ter globoko znanje verskih naukov. To in pa zlasti prisrčno ljubezen do grešnikov (uvedli so tiho, osebno spoved) je med ljudi širil tudi Rupert, še ko je bil škof v Wormsu. Njegov življenjepisec ga takole opiše: »Bil je častit Kristusov spoznavalec,

preslaven učitelj katoliške vere in evangeljskega nauka ter vsakršne dobrote; bil je preprost, pobožen in moder mož, resničen v besedi, pravičen v sodbi, preudaren v nasvetu, prizadeven v delavnosti, ugleden v ljubezni in znamenit v vseh častnih navadah.« Glas o njegovi gorečnosti in svetosti je prišel tudi na Bavarsko, kjer je vladal vojvoda Theodo. Povabil ga je, naj pride misijonarit v njegovo deželo, kjer je ljudstvo še vedno v večini pogansko in nepoučeno v verskih resnicah. Rupert je, potem ko se je prepričal, da dežela res potrebuje misijonarjev, prišel za kratek čas v Regensburg, nato pa se ustavil v kraju Valarium (danes Waller-See). Kraj je bil oddaljen od prometnih poti, ob reki Ivarum (Salzach) pa so bile razvaline rimskega mesta Juvavum. Rupert je tu kmalu sezidal novo mesto, ki se je hitro razvijalo. Vanj so vodile mnoge poti, tako da je postalo idealno misijonsko središče. V okolici je obnovil rudnike soli in mesto je dobilo ime Salzburg. Sezidal je cerkev sv. Petra in ob njej ogromen samostan ter si tu izbral škofovski sedež. Sčasoma so nastali še trije novi samostani: menihi iz njih so obiskovali vse kraje, kjer so ljudje potrebovali kakršnokoli duhovno ali gmotno pomoč. Tudi Slovenci mu moramo biti hvaležni za misijonarje, ki jih je pošiljal v naše kraje. Umrl je v visoki starosti, saj naj bi dosegel skoraj sto let.

Pripravila Marica

LITERARNI KOTIČEK

Molitve nekoč

V literarni kotiček smo dodali še stare molitve, ki ste se jih naučili od staršev, starih staršev, sorodnikov ... pa jih še nismo slišali ali pa so pozabljene. Zapišite jih in pošljite, z veseljem jih bomo objavili. Pripišite tudi, kdaj in kdo vas je molitev naučil.

Naša pot proti svetosti je nenehen boj. Za ta boj imamo na razpolago močna orožja, ki nam jih daje Gospod: vero, ki se izraža v molitvi, premišljevanje Božje Besede, obhajanje svete maše, češčenje Najsvetejšega, zakramentalno spravo, dela dejavne ljubezni, skupnostno življenje, misijonarsko prizadevanje.
(papež Frančišek, GE 162)

V nebesa bomo šli

I I I V nebesa bomo šli,
s sveta bomo zginili,
v črni zemlji bivali,
I I I v nebesa bomo šli.

U U U Ne bomo dolgo tu,
s sveta bomo zginili,
v črni zemlji bivali.
Ne bomo dolgo tu.

E E E Sam Janez z nami gre,
s sveta bomo zginili,
v črni zemlji bivali,
sam Janez z nami gre.

O O O Da bi že skoraj to bilo,
s sveta bomo zginili,
v črni zemlji bivali,
O O O da bi že skoraj to bilo.

A A A V nebesih smo doma,
s sveta bomo izginili,
v črni zemlji bivali,
v nebesih smo doma.

To pesem nam je zapela Marija Žerjal – spomin na 1. razred verouka, ko jih je učil mlad kaplan.

A E I O U

I I I Ivo na tleh leži,
Ana ga pa z bičem poka,
da se Ivo strašno joka.
Ivo na tleh leži.

U U U Vlak divja prek mostu,
tako vrtijo se kolesa,
da nam gre kar skozi ušesa,
vlak divja prek mostu.

O O O Balonček gre v nebo,
Za njim pa joka mali Tonček,
Balonček gre v nebo.

A A A Rdeča jabolka.
Ana jih z drevesa meče,
Tonček joka se od sreče.
A A A Rdeča jabolka.

E E E Konjički že stoje,
krompir se pripeljali,
prav čvrsto rezgetali,
E E E konjički že stoje.

Marija Musec se spomni na prvi razred, ko so se v šoli učili abecedo.

Slikar Gašper

V Jožefovi dvorani je bila v soboto, 18. januarja 2020 ob 17. uri odprtje razstave slikarja Vojka Gašperut Gašperja. Vse o avtorju in njegovem delu je predstavila likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn. Razstava bo odprta do 1. marca 2020. Oskrbovanci doma imamo večerjo ob različni uri. Najboljša rešitev je, da si v prostem času ogledamo avtorjeve umetnine. Ob prireditvah tu v dvorani: pevke iz Poljanske doline 29. januarja in zbor občanov naslednji dan je bila lepa prilika za občudovanje. Ob prvi prireditvi smo navzoči tudi zapeli, ob lepi pesmi smo s pogledom obkrožili lepe šopke cvetja na steni – kot bi bili v naravi.

O avtorju pripravljamo tudi monografijo, predstavitev te bo tudi tu v Jožefovi dvorani. Tako se bomo z umetnikom srečali še enkrat. Gospod izvira iz Breginjskega kota. Rad slika reko Sočo, na Krasu poudari v jeseni žareči raj. Slika tudi naše soline: vodne kanale, bazene z morsko vodo, končno predelavo soli – ob straneh so solinarske hiše, v daljavi pa modro nebo.

Naš slikar Gašper ima specifičen način slik anja: »z usti«. Neverjetno! Pri svojem delu uporabi moč svetlobe, pravilno osenči pokrajino – najbolje, da si sami ogledate razstavo. Le pridite!

stanovalka DMM

SKRITI GOST – NARODNA NOŠA, CITRARKA – PREŠEREN PO PREŠERNU

66. srečanje Kofetkarjev, petek, 21. februar 2020. Po pecivu in naši kavici smo čakali prihod zakritih oseb. Spet smo ugibali in ugibali in na koncu le uganili. Ob našem kulturnem prazniku rabimo nekaj slovenskega. Prišla je narodna noša in citrarka, ki jo je spremljala slovenska pesem.

Par z narodno nošo je prišel iz Lukovice pri Brezovici, g. Marjan in ga. Anči. Gospa je nosila pokrivalo: avbo, predpasnik, ki ima zadaj lepo pentljo, zgornje krilo, spodnje krilo, ob strani ima bel robček, spodaj pa belo bombažno krilo s čipkami. V obliki verige so na krilu svetleči okraski, sklepanc, poprej imenovan srebrnak, po starem srebrnem denarju. Ob strani visi trobojnica, zastavica. Bele bombažne nogavice dajejo nogam poseben čar. Cekar v roki je izdelan iz drobne slame živih barv. Na sprednjem delu piše IHS, kralj Nazareški, na drugi strani je okrasek s slovenskim motivom. V cekarju so rdeči nageljni, roženkravt ali rožmarin. Moška narodna noša ima klobuk z okrasi, zadaj pavovo pero; žametni telovnik ima mnogo svetlečih gumbov. Gospod nosi belo srajco, irhaste hlače, škornje, v žepu telovnika je srebrna ura na verižici. Spodaj se nosijo spodnje hlače. Vsaka noša je unikat, vse je ročno izdelano. Šivilje so to izdelovale z ljubeznijo do svojega naroda. Vsaka pokrajina nima svoje noše in svojega plesa. Zlato pravilo je, da takoj po nastopu vsi folkloristi operejo, posušijo in zravnajo oblačila za naslednji nastop. Morebitne gube likajo vedno tik pred nastopom. Oblačila so včasih shranjevali v skrinjah, sedaj pa v velikih kovčkih, omarah.

Citrarka je pa že naša znanka: Brigita Nagode. Citrarka je pri nas nastopila že 3. avgusta 2018. Ker pridno vadi vsak dan, njen uspeh ni

izostal. Glasba res povezuje ljudi. Nastopajoči so nam pričarali proslavo kulturnega praznika z vso toplino, čeprav je bila v časovnem zamiku. Melodije citrarke Brigite so nas kar ponesle. Zaigrala nam je: Prišla bo pomlad, Zagorski zvonovi, Slovenec sem, Jaz pa grem na zeleno trav'co, Sonček čez hribček gre, Sem deklica mlada vesela (ob tej pesmi je par zaplesal). Ker je bil naš prvi znani citrar Miha Dolžan, nismo mogli brez Cvetja v jeseni. Ob tej melodiji smo bili vsi neskončno ganjeni.
Gospa Anči je imela svojo mamo v Domu na Vrhniki. Z oskrbo je bila zadovoljna, je pa res, da je bila gospa še do zadnjega pokretna. Vsem je pomagala. Vozila je slepega gospoda. Smrt je prišla nepričakovano. In prav mama ji je zapustila narodno nošo. Moralo pa je preteči kar nekaj let, da je doumela njen pomen. Povedala nam je, da v Avstriji že otrokom v vozičku dodajo kaj od narodne noše. Tam začnejo mlade že zelo zgodaj učiti tradicionalnih narodnih vrednot. Sledilo je vprašanje, kdo je pri nas prvi od pevcev stopil na veliki oder v narodni noši brez sramu. Sledil je odgovor: Danica Filipič pri ansamblu Avsenik. In njej v spomin je Brigita zaigrala Tam kjer murke cveto.
Gospa Marija Klančar je z recitacijo Prešernovih pesmi ustvarila pravo prešernovsko vzdušje: Hčere cvet, Učenec, Povodni mož, Rožice med cvetom. Postavila nam je tudi vprašanje, kje so v njegovem času Prešerna najbolj opravljali, kar je Prešeren zapisal v svoji pesmi. Odgovor je seveda: ob kavici. Pomislite, in to že pred leti! No in mi se imenujemo Kofetkarji ☺.
Ko smo končali uradni kulturni program, smo še malo zapeli, poklepetali. Gosta nam obljubita, da bosta na pustni torek s seboj pripeljala skupino upokojenih krajanov. Imenujejo se Mladi po srcu. S pustnimi šemami, harmoniko, petjem nam bodo prišli popestrit pustni torek. Paru smo za darilo podarili košarico iz ličkanja. Gospod je bil zelo navdušen nad stvaritvijo. Našo rokodelko Marijo Debevec je prosil, da ga nauči tega dela. Že več let išče mentorja, da ta stara obrt ne bi šla v pozabo. Sklenila sta dogovor in vsi se že veselimo našega nadaljnjega sodelovanja.

Hvala vsem nastopajočim za dvig slovenske samozavesti in veselja do glasbe. Voditeljici Tereziji hvala, ker tudi v Domu nismo pozabili na našega največjega pesnika.

Stanovalka doma – članica Kofetkrjev

PUSTNI TOREK – NORČAVO ŠEGAV

Letos nas je na pustni torek prišla razvedrit in se z nami poveselit skupina upokojencev iz občine Log – Dragomer. Skupina se imenuje Mladi po srcu. Sestavlja jo 20 članov, glavnina so zakonski pari, ki si želijo svoje življenje oplemenititi. Imajo tudi dva dobra harmonikaša in voditelja skupine, ki igra kitaro. Prav vsi pa zelo radi pojejo. Vesela sem, da so se odzvali mojemu vabilu. Odločili so se, da z glasbo našim stanovalcem in otrokom polepšajo ta šegavi dan. Prišli so z velikim veseljem in z nami rajali skoraj dve uri. Najprej so nam pripravili lušten kulturni program, nato pa smo jo skupaj mahnili po Logatcu v dolgem sprevodu. Po poti je odmevala pesem in harmonika. Naključni sprehajalci so nas pozdravljali z navdušenjem in iskrenimi nasmehi na obrazu.

Mladi po srcu. Obdržite to igrivost v sebi. In hvala, ker ste jo bili pripravljeni podeliti tudi z nami. Hvala vam.

Terezija

MEDGENERACIJSKE SKUPINE

- BETANIJA: sreda ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- EMAVS: torek ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- MARIJA: četrtek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije
- MARTA: torek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije

TEDENSKE AKTIVNOSTI

- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 7.10: telovadba v Domu Marije;
- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 9.00: telovadba v Domu Lazar;
- PONEDELJEK ob 9. 00: vaje za spomin v Domu Marija;
- TOREK ob 9. uri: vaje za spomin v V. nadstropju Doma Lazar;
- TOREK ob 9. uri: gibanje in vaje za spomin v Domu Marta;
- TOREK ob 11. uri: gibanje in vaje za spomin v Domu Lazar IV. nad.;
- SREDA ob 9:45: gibanje ob glasbi v Domu Marta;
- ČETRTEK ob 9. uri: kreativna delavnica v pritličju Doma Marta;
- PETEK ob 10.30: sv. maša v kapeli Doma;
- NEDELJA ob 10. uri: sv. maša v župnijski cerkvi.

MESEČNE AKTIVNOSTI

- SREDA, 18. 3. 2020, ob 9.30: obisk otrok in skupne delavnice;
- ČETRTEK, 19. 3. 2020, ob 9. uri: knjižnična [illegible] obisku;
- ČETRTEK, 19. 3. 2020, ob 10. uri: [illegible] za odrasle v JD;
- SREDA, 25. 3. 2020, ob 10. uri: [illegible] - sv. maša v cerkvi;
- SREDA, 25. 3. 2020, ob 15:30: obisk Pevskega društva Logatec;
- ČETRTEK, 26. 3. 2020, ob 14. uri: praznovanje rojstnih dni;
- PETEK, 27. 3. 2020, ob 13:30: prireditev ob materinskem dnevu;

ODPOVEDANO!

Meni pa je dobro, da sem blizu Tebe, moj Bog.
Ps 73,28
Marija Novak
Ivana Tomažin

Blagor vam, ker ste se že tukaj veselili srečne večnosti.

RAZVEDRILO

Dopolnite povedi:

* Če reka prestopi bregove imamo _____.
* Če rastlin ne zalivamo, _____.
* Ko smo lačni gremo _____.
* Če je zunaj mrzlo se _____ oblečemo.
* Ko smo bolni pijemo _____ in če je potrebno gremo k _____.
* Poleti se zadržujemo v _____ in pijemo dovolj _____.

Na črto napišite, kaj je skupnega besedam:

Lovor, origano, peteršilj, sol ➡ _____
Rdeča, bela, modra, rumena ➡ _____
Poletje, jesen, zima, pomlad ➡ _____
Kravje, kozje, polnomastno ➡ _____

SMEJALNICA

- Mož ženi: »Draga, ta kuhana jajca so trda kot beton. Koliko časa si jih pa kuhala. Saj jajce se kuha največ pet minut.« Žena: »Saj vem. Jaz sem jih kuhala 30 minut. Ker sem jih dala kuhati šest.

- Se srečata dva prijatelja pa eden pravi: »Sanjal sem, da sem jedel slastne špagete.« Drugi: »Saj to ni nič takega!« Prvi: »Ja je, če zjutraj ko vstaneš nikjer ne najdeš vezalk!«

- Mož je zalotil vlomilca v hiši in ga vpraša: »Kaj iščete tukaj?« Vlomilec: »Denar!« Mož: »No potem grem pa kar spat. Če ga boste našli me pa le zbudite in povejte kje je bil!«

Danica K.

Izdaja Dom Marije in Marte Logatec. Ureja Leonida Župančič.